

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 1Tos/25/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5715010320
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 03. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Gallová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2017:5715010320.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Gallovej a sudcov JUDr. Pavla Polku a JUDr. Vladimíra Kuráka, na neverejnom zasadnutí konanom 7. marca 2017 prejednal sťažnosť S. N. podanú proti uzneseniu Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 4Nt/13/2015 z 22.9.2016 a takto

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. b) Tr. por. z r u š u j e uznesenie Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 4Nt/13/2015 z 22.9.2016 a u k l a d á okresnému súdu, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením Okresný súd Námestovo podľa § 446 ods. 1 Tr. por. v spojení s § 74 ods. 1 Tr. zák. zmenil spôsob výkonu ochranného sexuologického liečenia u S. N. z formy ambulantnej na formu ústavnú.

Proti tomuto uzneseniu podal riadne a včas sťažnosť S. N.. V písomných dôvodoch sťažnosti prostredníctvom svojho obhajcu uviedol, že nesúhlasí so zmenou ambulantnej sexuologickej liečby na ústavnú formu. Je toho názoru, že nie je dôvod na takúto zmenu, a to aj napriek záverom znalcov. Poukázal na to, že ochranné liečenie týkajúce sa jeho osoby bolo v ÚVTOS Košice-Šaca vykonávané nezákonne a bez rozhodnutia súdu, pretože mal nariadené len ochranné liečenie ambulantnou formou. Je preto toho názoru, že liečba od 26.2.2013 do 3.2.2014 v trvaní 1 rok bola vykonávaná nezákonne. Takýto postup považuje za hrubý zásah do jeho základných ľudských práv a so súdnymi konaniami nechce mať už nič spoločné. Vypočutý znalec sa nevedel k otázke týkajúcej sa nezákonného výkonu liečenia jasne vyjadriť. Uviedol tiež, že návrh na zmenu liečenie podal riaditeľ ÚVTOS Košice-Šaca, z čoho je zrejmé, že návrh podala neoprávnená osoba. V závere sťažnosti zdôraznil, že výkon trestu ukončil dňa 8.8.2016. Pomáha svojim rodičom, opatruje mladšieho brata so zdravotným postihnutím, chodí s ním do školy. Má stále priateľku, s ktorou majú krásny vzťah. Nič agresívne ho nikdy nenapadlo a nič nevykonal, čím by iných ohrozil. Vzhľadom na skutočnosť, že vykonával liečbu nezákonným spôsobom, návrh na liečbu podala neoprávnená osoba, navrhol, aby krajský súd napadnuté uznesenie zrušil podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. a aby vo veci rozhodol tak, že návrh na zmenu ochranného liečenia zamietne.

Krajský súd na podklade podanej sťažnosti preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 Tr. por. správnosť a zákonnosť napadnutého uznesenia, ako i konanie, ktoré mu predchádzalo, a zistil, že sťažnosť S. N. je dôvodná, aj keď z iných dôvodov, ako uviedol vo svojej sťažnosti.

Podľa § 2 ods. 10 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol náležite zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiacie proti obvinenému, ako aj okolnosti,

ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Podľa § 74 ods. 1 Tr. zák. ak sa ochranné liečenie ukladá popri nepodmienečnom treste odňatia slobody, jeho výkon sa spravidla začína po nástupe výkonu trestu v ústave na výkon trestu. V ostatných prípadoch sa ochranné liečenie vykonáva spravidla v zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti. Ak možno vzhľadom na povahu choroby a liečebné možnosti očakávať, že účel splní aj ambulantné liečenie, môže súd nariadiť aj tento spôsob liečenia, prípadne ústavné liečenie zmeniť na ambulantné liečenie alebo v odôvodnenom prípade aj naopak. Ak dĺžka výkonu trestu odňatia slobody v ústave na výkon trestu nepostačí na splnenie účelu ochranného liečenia, súd môže rozhodnúť o jeho pokračovaní v liečebnom alebo ambulantom zariadení.

Povinnosť vyplývajúca z citovaného zákonného ustanovenia § 2 ods. 10 Tr. por., t.j. zistiť skutkový stav veci náležite a v takej kvalite, aby o ňom nevznikli dôvodné pochybnosti, platí nielen pre rozhodovanie o otázke viny a trestu, či nároku na náhradu škody, ale aj pre rozhodovanie ktorejkoľvek otázky, ktorú treba v trestnom konaní riešiť. Uplatňuje sa v každom štádiu trestného konania, teda aj v konaní o uložení ochranného liečenia. Preto náležite musí byť zistené, či sú splnené podmienky na uloženie ochranného opatrenia, v danom prípade ochranného sexuologického liečenia ústavnou formou. Z týchto zistení treba vychádzať pri rozhodovaní.

Nadriadený súd zistil, že okresný súd v posudzovanej veci nepostupoval dôsledne podľa citovaného zákonného ustanovenia. Dokazovaním, ktoré prvostupňový súd v konaní o uloženie ochranného opatrenia vykonal, si nevytvoril dostatočný skutkový základ pre svoje rozhodnutie.

Treba stručne pripomenúť, že rozsudkom Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 4T/12/2012 z 8.6.2012, právoplatným 26.6.2012, okrem trestu odňatia slobody vo výmere 4 roky bola odsúdenému S. N. uložená aj ochranná sexuologická liečba ambulantnou formou. Ochranné sexuologické liečenie bolo okresným súdom nariadené 31.7.2012 popri nepodmienečnom treste odňatia slobody.

Dňa 22.8.2014 a 23.4.2015 riaditeľ ÚVTOS Košice -Šaca navrhol u S. N. zmeniť ochranné sexuologické liečenie z formy ambulantnej na formu ústavnú, a to s poukazom na správy ošetrojúcej lekárky. Riaditeľ súdu oznámil, že menovaný absolvoval liečebný pobyt na Úseku ochranných liečení Zdravotníckeho zariadenia ÚVTOS Košice-Šaca od 27.2.2013 do 3.2.2014. Odsúdený ešte nedosiahol dostatočný náhľad na vlastnú sexualitu a nerozvinul primerané spôsoby realizácie vlastnej sexuality v medziach zákona. U menovaného je preto potrebné vykonať preliečovací pobyt ochrannej sexuologickej liečby počas výkonu trestu odňatia slobody, pričom podľa § 84 Vyhlášky MS SR, ktorou sa vykonáva Poriadok výkonu trestu odňatia slobody, je opakovaná hospitalizácia v rámci výkonu ochranného liečenia možná u odsúdených s ústavným ochranným liečením.

Dňa 4.2.2014 bol odsúdený eskortovaný do ÚVTOS Sučany, kde sa ochranné liečenie nevykonávalo. Odsúdený S. N. na verejnom zasadnutí konanom na Okresnom súde Námestovo, sp.zn. 4Nt/13/2015 dňa 12.11.2015 potvrdil, že v Sučanoch žiadnu liečbu nevykonáva. Uviedol, že aj po vykonaní trestu chce pokračovať v liečbe. Chce to však robiť dobrovoľne a nie, aby ho niekto do toho nútil. Predsedníčka senátu uznesením sp. zn. 4Nt/13/2015 z 18.12.2015 do konania pribrala znaleckú organizáciu - Psychiatrická a sexuologická expertízna organizácia s.r.o., so sídlom Košice za účelom vyšetrovania duševného stavu odsúdeného a posúdenia nutnosti premeny nariadenej ochrannej sexuologickej liečby z ambulantnej formy na formu ústavnú. Znalecký posudok bol vypracovaný 4.5.2016 a doručený okresnému súdu 9.5.2016.

Z obsahu spisu sp.zn. 4Nt/13/2015 je zistiteľné, že S. N. bol prepustený z výkonu trestu odňatia slobody dňa 8.8.2016. Táto skutočnosť bola príslušnému Okresnému súdu Námestovo oznámená písomne dňa 11.8.2016.

V okolnostiach danej veci je nesporné, že odsúdený S. N. po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, t.j. odo dňa 8.8.2016 nepokračoval vo výkone ochranného ambulantného sexuologického liečenia. Dňa 22.9.2016 sa vo veci rozhodovania o návrhu na zmenu spôsobu výkonu ochranného liečenia vykonal na okresnom súde verejné zasadnutie, na ktorom odsúdený S. N. okrem iného uviedol, že bol za psychiatrickou, ale tá mu povedala, že musí počkať na rozsudok. Neušlo pozornosti krajského

súdu, že Okresný súd Námestovo vo veci sp.zn. 4T/21/2012, v ktorej bol nariadený výkon ochranného ambulantného liečenia, bol nečinný a aj keď od 11.8.2016 mal vedomosť o tom, že odsúdený bol prepustený z výkonu trestu odňatia slobody, na výkon ochranného ambulantného liečenia nevykonal nijaké opatrenia.

Krajský súd dáva do pozornosti súdu prvého stupňa, okrem príslušných ustanovení Trestného poriadku upravujúcich výkon ochranného liečenia, aj ustanovenie § 81 Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy, ktoré upravuje výkon ambulantného ochranného liečenia, podľa ktorého (1) nariadenie výkonu ambulantného ochranného liečenia zašle súdny tajomník zdravotníckemu zariadeniu príslušnému pre túto formu liečenia podľa bydliska alebo pobytu osoby, ktorej bolo ochranné liečenie uložené, v dvoch vyhotoveniach spolu s jedným odpisom znaleckého posudku alebo odborného lekárskeho vyjadrenia a jedným rovnopisom rozhodnutia, ktorým bolo uložené. Po dohode so správou zdravotníckeho zariadenia určí súdny tajomník termín, do ktorého sa má výkon ochranného liečenia začať. (2) Súdny tajomník požiada správu zdravotníckeho zariadenia, aby okresnému súdu, v ktorého obvode je toto zariadenie, navrhlo zmenu formy liečby na formu ústavnú, ak sa liečená osoba odmieta podrobiť ochrannému liečeniu alebo ak sa ukáže ďalší pobyt liečenej osoby na slobode nebezpečný alebo ak sa dodatočne zistí, že vzhľadom na povahu choroby a liečebné možnosti nemožno očakávať splnenie účelu ochranného liečenia ambulantnou formou. Súd tiež zdravotníckemu zariadeniu upozorní, že k prepusteniu z ochranného liečenia podľa osobitného predpisu môže dôjsť len na základe právoplatného rozhodnutia okresného súdu, v ktorého obvode sa ochranné liečenie vykonáva. Ďalej požiada, aby zdravotníckemu zariadeniu oznámilo súdu, ktorý výkon ochranného liečenia nariadil, či osoba, ktorej bolo ochranné liečenie uložené, do určenej doby sa prihlásila na jeho výkon. (3) Súdny tajomník vyzve osobu, ktorej bolo ochranné ambulantné liečenie uložené, aby sa na jeho výkon prihlásila v príslušnom zdravotníckom zariadení najneskôr do určenej doby. Súčasne ju upozorní na následky, ak tak neurobí. Ak nie je táto osoba spôsobilá na právne úkony, urobí tak prostredníctvom jej zákonného zástupcu.

Nadriadený súd zdôrazňuje, že predmetom preskúmaného uznesenia a konania, ktoré mu bezprostredne predchádzalo, je zmena spôsobu ochranného opatrenia a nie opakované skúmanie podmienok pre uloženie ochranného opatrenia alebo konanie podľa § 447 Tr. por. alebo § 448 Tr. por. na podklade hmotnoprávnych ustanovení § 74 ods. 2, ods. 3 Tr. zák.

Pre konanie podľa § 446 ods. 1 Tr. por. je podstatné zistenie o plnení, resp. neplnení účelu uloženého ochranného liečenia (§ 74 ods. 1 Tr. zák.). Súd zmení ambulantný spôsob liečby na ústavné liečenie, ak sa liečená osoba odmietne podrobiť ochrannému ambulantnému liečeniu alebo ak sa ďalší pobyt liečenej osoby na slobode bude javiť nebezpečný alebo ak sa dodatočne ukáže, že so zreteľom na povahu choroby a liečebné možnosti nemožno očakávať splnenie cieľa ochranného liečenia ambulantnou formou. Podľa výsledkov dosiahnutých v ďalšom priebehu liečby možno spôsob výkonu ochranného liečenia prípadne opätovne zmeniť.

Z uvedeného pohľadu vec nebola náležitým spôsobom objasnená.

Krajský súd nemôže akceptovať nezákonný postup súdu prvého stupňa, ktorý doposiaľ nezisťoval, či nariadené ochranné ambulantné sexuologické liečenie u odsúdeného S. N., ktorý je na slobode, plní účel, pretože odsúdený ho po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody nezačal ani vykonávať. Treba pripomenúť, že konanie o zmenu ochranného liečenia u menovaného bolo vyvolané potrebou vykonania tzv. „preliečovacieho pobytu ochranného ambulantného sexuologického liečenia počas výkonu trestu odňatia slobody, pričom podľa vyjadrení riaditeľa ÚVTOS podľa § 84 Vyhlášky MS SR, ktorou sa vykonáva Poriadok výkonu trestu odňatia slobody, je opakovaná hospitalizácia v rámci výkonu ochranného liečenia možná len u odsúdených s ústavným ochranným liečením“. Z obsahu spisu navyše vyplýva, že odsúdený sa podroboval ochrannému ambulantnému liečeniu počas výkonu trestu odňatia slobody dobrovoľne. Sexuologická liečba vykonávaná v ÚVTOS Košice -Šaca nebola ukončená iba z toho dôvodu, že odsúdený bol 4.2.2014 premiestnený na výkon trestu do ÚVTOS Sučany, kde sa už neliečil.

Krajský súd ďalej poznamenáva, že zo samotného názvu ochranného opatrenia (ochranné liečenie) vyplýva, že ide o inštitút, ktorým sa poskytuje nielen ochrana spoločnosti, ale najmä (vzhľadom na

zdravotný stav a jeho liečbu) dotknutej osoby, a to i napriek tomu, že ide v celom posudzovanom konaní o rozhodnutie o uložení právnej (teda štátnou mocou vynúiteľnej) povinnosti dotknutej osoby.

Podľa výsledkov prieskumu napadnutého uznesenia a konania, ktoré mu predchádzalo, nadriadeným súdom boli zistené také pochybenia pri aplikácii práva hmotného a procesného okresným súdom, ktoré odôvodňovali zrušenie napadnutého uznesenia, a preto podľa § 194 ods. 1 písm. b) Tr. por. krajský súd napadnuté uznesenie zrušil a uložil okresnému súdu, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.